

Ruotu #95	Hirvasniemi
	Piipsjärvi/Oulainen

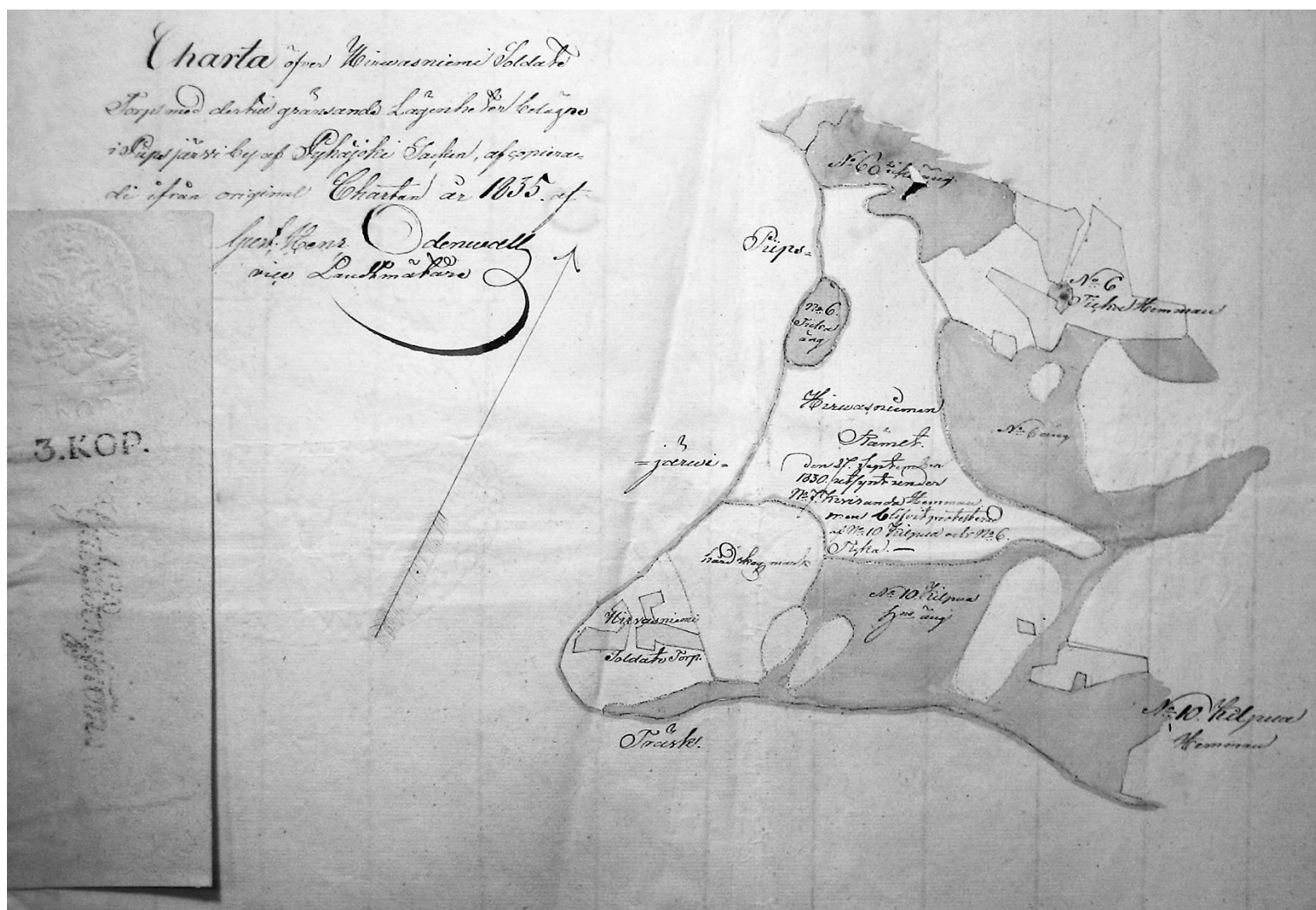
Sotilastorppa sijaitsi Piipsjärven rannalla Oulaisten Piipsjärvellä kylän yhteismaalla 43 km päässä rantatieltä ja 7,5 km Oulaisten kappelilta. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#7	Rifviranda och Koskela Johan Olofss	Piipsjärvi
#1	Rautiä 1/3 Michel Jakobss & 1/3 Lars Anderss	Piipsjärvi
#11	Häckinen Pähr Pährss	Piipsjärvi
#14	Pyrrö Anders Hemmingss	Piipsjärvi
#25	Pentinlähtö öde	Piipsjärvi
#20	Aho öde	Piipsjärvi
#19	Hurnasti öde	Piipsjärvi
	torpet Eskola Pähr Pährss	Piipsjärvi

Vuoden 1752 katselmuksessa tupa oli vanha ja romahtamaisillaan, joten ruotu lupasi rakentaa pikimmiten uuden. Ulkorakennukset olivat kunnossa. Juomaveden sotilas sai läheisestä järvestä. Peltomaata torpalla oli riittävästi ja sotilas oli itse raivannut lisää peltoa. Uutta ojaa tarvittiin vielä reilut 50 metriä ja aidoista 200 metriä kaipasi kunnostamista. Heinäniittyjä torpalla ei ollut, vaan ruotutalolliset antoivat sotilaan käyttää omia niittyjään tai toimitti heinät valmiina.

Vuoden 1781 katselmuksessa pirtti piti tilkitä ja siihen tuli tehdä ikkuna. Aitta tuli uusiksi, latoon piti laittaa uusi lattia ja ovi. Navetta oli kunnossa. Torpalle oli tehty myös riihi. Pellot olivat kunnossa, mutta omat heinäniityt puuttuivat edelleen.

Vuoden 1791 katselmuksessa tupa oli korjattu edellisen katselmuksen jälkeen, mutta se sijaitsi huonolla paikalla, missä kevättulva kasteli kivijalan ja alusrakenteet vuosittain, joten se tuli siirtää kuivemmalle paikalle ja samalla tiivistää sammalella. Siihen tuli myös rakentaa keittotakka ja sen viereen erillinen leivinuuni, joille piti tehdä erilliset savupellit, sekä kaksi ikkunaa sivuseinälle ja yksi päätyyn ja oveen lukko. Aitta oli uusi. Uusi navetta oli tarkoitus rakentaa nykyisen ladon paikalle ja lato oli tarkoitus siirtää entiselle tuvan paikalle. Riihen ovesta puuttui saranat. Pellot olivat kunnossa ja nyt torpalla oli riittävästi myös heinäniittyjä. Rakennustyöt tuli tehdä valmiiksi vuoden 1792 syksyyn mennessä neljän riikintaalerin sakon uhalla.

Kartta Hirvasniemen sotilastorpasta Oulaisissa Piippsjärven rannalla lähellä Kilpuan ja Tickan taloja.¹

Pähl Smed/Smedberg

1734–1737, 1739–1770

Pähl on syntynyt Savossa noin vuonna 1713/1719. Hän oli 166 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 13.6.1734. Hän sai eron palveluksesta jo 8.7.1737, jolloin hänen todettiin olevan liian vähäpätöinen. Hänet kirjattiin uudelleen sotilaaksi 3.12.1739, nyt nimellä Smedberg. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42 ja rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Vuonna 1743 hänen todettiin käyttävän yhä vanhan mallista hattua, sukkaa, liiviä, hanskoja ja kengänsolkia. Vuosina 1748–51 hän oli linnoitustöissä Helsingissä; ainakin vuonna 1749 Siltavuoren linnoituksella ja Helsingin veistämöllä. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–62. Helmikuussa 1759 hän oli sairaana *Gingossa*. Marraskuussa 1759 hän palveli Stralsundin varuskunnassa ja vuonna 1761 hän oli tykistön ajurina. Hän sai eron palveluksesta 7.8.1770 täyden 30 vuoden palvelusajan jälkeen. Tuolloin hänen todettiin olevan vanha ja sairaaloinen. Hänelle ehdotettiin kaksinkertaista eläkettä ja hänelle myönnettiin 2.9.1771 sotilashuonerahastosta eläke, jonka suuruus oli vuoden 1779 eläkeluettelon mukaan 1 riikintaaleri 6 killinkiä.

Pähl Pählss Smedman/Smedberg s._.6.1714 (tai s._.6.1710), k.31.1.1779 Oulainen, vihitty 20.12.1733 Oulainen **Anna Pehrsdr Ylitalo** s._.3.1713 *Alavieska* (myös: s._.3.1709), k.7.4.1789 Oulainen. Pähl lahjoitti Oulaisten kappelille 1 taalerin 9.5.1735, 1 taalerin 16 äyriä 25.11.1750, 1 taalerin 27.9.1762, 1 taalerin 16 äyriä 25.12.1766 ja 1 taalerin 30.5.1773. Anna lahjoitti 18 äyriä 14.5.1738, 12 äyriä 25.12.1748, 12 äyriä 21.10.1750 (kirkottamisesta) ja 9.4.1760, 18 äyriä 1.1.1762,

15 äyriä 24.6.1764 ja 18 äyriä 28.6.1767. Pählilta puuttuu ehtoollismerkinnät vuosilta 1757–62, eli Pommerin sodan ajalta. He olivat itsellisinä Oulaisten Piipsjärvellä vuosina 1771–76.

Lapset:

Elin s.27.3.1736 Oulainen. Elsa lahjoitti Oulaisten kappelille 15 äyriä 25.12.1751 ja 18 äyriä 15.25.1761. Hän muutti 21.8.1782 palkolliseksi Pyhäjoelle. Hän oli palkollisena Oulaisissa noin vuonna 1790,

Pähl s.10.4.1738 Oulainen, k.5.8.1738 Oulainen,

Petrus s.9.9.1739 Oulainen, k.19.12.1739 Oulainen,

Michel s.14.11.1740 Oulainen, k.12.3.1781 Oulainen, vihitty 13.11.1763 Oulainen **Margeta Lucasdr Kastari** s.4.6.1724 Oulainen (vanh. **Castari Lucas Lucass** s.~.1685, k.17.6.1740 Oulainen ja **Susanna Sigfridsdr** s.~.1693). Michel lahjoitti Oulaisten kappelille 1 taalerin 12.4.1763. Yhdessä he joutuivat maksamaan 7.4.1764 Oulaisten kappelille 12 taalerin sakot enenaikaisesta yhteiselosta. Margeta lahjoitti kirkolle 24 äyriä 20.12.1767 ja 1 taalerin 16 äyriä 27.1.1771. Margeta asui lapsineen Oulaisissa Petäjäsken Männistössä. Michel asui Männistössä vain vuoteen 1768, jolloin hän meni yksin Vihantiin. Margeta vihitty 1. avioonsa 16.12.1746 Oulainen **Olof Matss Männistö** s.23.2.1721 Oulainen, k.26.10.1758 Oulainen (vanh. **Männistö Matss Olofss** s.~.1695 ja **Walborg Jeremiasdr**).

Lapset Margetan 1. aviosta Olof Männistön kanssa:

Anna s.13.12.1747 Oulainen,

Susanna s.10.12.1749 Oulainen,

Mathias s.31.3.1751 Oulainen, vihitty 18.2.1783 Merijärvi **Anna Johansdr Kalapudas** s.9.5.1761 Oulainen (vanh. **Kalapudas** ent. **Kastari, Johan Jöranss** s.15.12.1726 Oulainen ja **Brita Andersdr Pyrrö** s.30.11.1728 Oulainen),

Olof s.29.3.1753 Oulainen, vihitty 12.1.1783 Oulainen **Lisa Johansdr Pykölä** s.14.4.1760 Oulainen (vanh. **Pykönen Johan Henricss** s.26.7.1712 ja **Lisa Andersdr Pyrrö** s.23.9.1719 Oulainen),

Walborg s.18.1.1756 Oulainen, k.19.2.1771 Oulainen,

Lucas s.6.6.1759 Oulainen,

Michelin ja Margetan lapsi:

Susanna s.22.2.1764 Oulainen, k.11.10.1779 Oulainen,

Carin s.29.2.1744 Oulainen,

Elisabeth s.12.6.1746 Oulainen,

Olof s.1.2.1748 Oulainen, k.1.3.1748 Oulainen,

Margetha s.7.9.1750 Oulainen, vihitty 17.4.1771 Oulainen sotilas #95 **Olof Olofss Smedberg** (katso seuraava),

Elsa s.~.1751 Oulainen

Susanna s.7.6.1755 Oulainen, k.26.6.1755 Oulainen,

Maria s.19.9.1757 Oulainen, k.19.4.1832 Oulainen, vihitty 19.1.1787 Oulainen **Israel Henricss, Nevala**, ent. **Bäck**, s.25.10.1763 Pyhäjoki, k.24.12.1823 Oulainen (vanh. **Nevala**, ent. **Bäck, Hendrich Arfvedss** s.8.2.1737 Pyhäjoki, k.12.4.1830 Oulainen ja **Lisa Pählstr Isomaa** s.18.1.1730 Oulainen). He olivat uudistilallisina Oulaisissa Matkanivan Nevalassa. Maria oli sokea ainakin vuodesta 1825.

Lapset:

Elisabeth s.4.4.1788 Oulainen, k.28.6.1829. Vikaa ymmärryksessä ja näössä,

Maria s.1.10.1789 Oulainen, k.8.9.1794 Oulainen,

Henric s.27.4.1791 Oulainen, vihitty 15.11.1817 Oulainen **Brita Lucasdr Ylikangas** s.20.12.1792 Oulainen (RK: s.10.12.1792) (vanh. **Ylikangas Lukas Jacobss** s.6.4.1757 Oulainen ja **Carin Henricssdr Kilpua** s.28.5.1754 Oulainen). He asuivat Oulaisissa Matkanivan Nevalassa,

Anna s.27.4.1791 Oulainen, k.24.8.1791 Oulainen,

Israel s.8.6.1794 Oulainen, vihitty 2.4.1824 Oulainen **Maria Adamsdr Aho** s.11.3.1805 Oulainen (vanh. **Aho Adam Pählss** s.23.9.1760 Oulainen ja **Anna Pählssdr Nefvanperä** s.26.3.1763). He asuivat Oulaisissa Matkanivan Nevalassa,
Margetha s.25.6.1798 Oulainen, vihitty 19.12.1820 Oulainen **Jacob Henricss Hurnanen**, ent. **Kehäsaari**, s.25.11.1790 Oulainen (vanh. **Kähäsari**, ent. **Tickala, Henric Niels** s.3.1.1760 ja **Margeta Thomasdr Waicko** s.24.4.1757 Oulainen).

Olof Smedberg 1770–1788
 Olof on syntynyt Savossa noin vuonna 1751. Hän oli 170 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 15.10.1770. Hän kuoli ruodussaan 12.12.1788.

Olof Olofss Smedberg, ent. **Törmäkangas**, s.23.5.1748 Oulainen, k.18.12.1788 Oulainen (vanh. **Törmäkangas Olof Thomass** ja **Carin Nilssdr**), vihitty 17.4.1771 Oulainen **Margeta Pählssdr Smedberg** s.7.9.1750 Oulainen (vanh. sotilas #95 **Smedberg Pähl Pählss** ja **Anna Pehrsdr** s.1709). Olof maksoi kotivihkimisestä Oulaisten kappelille 1 taalerin 16 äyriä. Margeta lahjoitti Oulaisten kappelille 1 taalerin 9.5.1773. Ruotutorpassa perheen luona asuivat myös Margetan äiti Anna Pehrsdr ja sisar **Maria Pählssdr** s.19.9.1757. Margeta vihitty 2.avioon 31.1.1790 Oulainen leski **Pehr Mattss Isoperet**.

Olofin perukirjassa on perijänä mainittu vain vaimo Margeta Paulinr.²

Nils Nilss Smed 1789–1795
 Nils on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1755. Hän oli 168 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi Kustaa III:n sodan aikana 9.3.1789. Jo keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalles Joensuuhun. Ilmeisesti hän osallistui vuoden 1789 taisteluihin Savossa ja kesällä 1790 rykmentin sotatoimiin Savonlinnan seudulla. Hän oli kesän 1793 linnoitustöissä Elimäen Villikkalassa. Hän kuoli 5.11.1795.

Nils Nilss Smed s.2.9.1755, k.5.1.1795 Oulainen.

Eric Modig 1795–1797
 Eric Modig on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1759. Hän oli 168 cm pitkä. Hänet otettiin vuonna 1791 sotilaaksi ruotuun #67 (katso), mistä hänet siirrettiin 20.11.1795 tähän ruotuun. Hän kuoli 8.10.1797.

Eric Larss Modig, ent. **Pirtticoski**, s.23.3.1759 Pyhäjoki, k.8.10.1797 Oulainen (Saloisten haudattujen luettelo) (vanh. **Pirtticoski Lars Olofss** s.1695 ja **Maria Nielsdr Pirtticoski** s.4.3.1721 Oulainen (RK: s.14.3.1721), vihitty 27.4.1793 Pyhäjoki **Maria Göransdr Haarala** l. **Wuoti** s.10.1.1768 Pyhäjoki, k.14.1.1803 Alavieska (vanh. **Wuoti Jöran Jörans** s.7.4.1742 Pyhäjoki ja **Anna Pehrsdr Pyhäluoto** s.2.5.1740 Pyhäjoki). Eric oli kotiväyvä Pyhäjoen Haarala/Vuotissa vuosina 1788–94. Maria muutti heti miehensä kuoleman jälkeen tyttärensä kanssa Pyhäjoelle. He menivät 21.8.1794 edelleen Merijärvelle. Maria vihitty 2.avioonsa 23.11.1798 Kalajoki/23.11.1798 Pyhäjoki leski **Nils Johanss Nikula** l. **Metzälä** s.25.6.1761 Kalajoki.

Eric on mainittu vaimonsa Maria Yrjöntr:n, k.20.1.1803 Alavieska, perukirjoissa, missä perillisinä ovat 1. aviosta sotilas Erkki Modigin kanssa lapsi Anna sekä 2. aviosta talollinen Niilo Juhonp Metsälän l. Nikulan kanssa lapset Niilo ja Eva.³

Tytär Anna Erkintr Modigin, k.12.9.1803 Pyhäjoki 10v1kk2pv ikäisenä, perukirja on laadittu 2.3.1804.⁴

Lapsi:

Anna s.10.8.1793 Pyhäjoki, k.12.9.1803 Pyhäjoki.

Matts Modig

1798–?

Matts on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1772. Hänet otettiin sotilaksi 2.4.1798. Hänen osallistumisestaan Suomen sotaan vuosina 1808–09 ei ole tietoa; ainakin sodan loppuvaiheessa ruotu oli ilman sotilasta.

Matts Jonass Modig, ent. **Puusti**, s.7.10.1771 Saloinen (vanh. **Puusti Jonas Jacobss** s.15.5.1726 ja **Brita Ericssdr** s.12.8.1732), vihitty 1.avioon 30.4.1797 Vihanti **Margeta Henricsdr Kaurala/Korpi** s.1.9.1774 Vihanti (RK: s.1.2.1774), k.12.4.1804 Oulainen (vanh. **Corpi Henrich Niels** s.19.10.1749 Vihanti ja **Brita Jöransdr Ollila** s.24.10.1752 Vihanti), 2.vaimo **Valborg Johans Simunaniemi** s.20.6.1776 Oulainen, k.23.12.1858 Oulainen (vanh. **Simunaniemi Johan Olofss** s.1.1.1740 ja **Carin Jöransdr Lauluma** s.28.10.1750 Oulainen). Vuoden 1810 henkikirjassa Valborg on merkitty Oulaisissa Petäjäsken Lill-Häckilään. He olivat itsellisinä Oulaisissa vuodesta 1811. Valborg asui tyttärensä Christina Carolinan luona ainakin vuosina 1839–51

Lapset 1.aviosta:

Brita s.4.6.1798 Oulainen, vihitty 13.2.1821 Oulainen **Jöran Henricss Äijänaho**, ent. **Mansickala**, s.18.10.1789 Oulainen (vanh. **Mansickala**, ent. **Koskela**, **Henric Michelss** s.1.1.1748 Oulainen ja **Maria Pählsdr Nevanperä**, ent. **Sahlo**, s.15.8.1758 Vihanti). Heidät on merkitty palkollisiksi Oulaisissa,
Matts s.3.1.1800 Oulainen, k.pienenä,
Carl s.4.6.1802 Oulainen.

Lapset 2.aviosta:

Christina Carolina s.22.4.1805 Oulainen, vihitty 1.avioon 4.12.1823 Oulainen **Abraham Mattss Wäändö**, ent. **Wäster**, s.4.3.1797 Oulainen, k.17.11.1825 Oulainen (vanh. sotilas #93 **Wäster**, myöh. **Wäändö**, **Matts Mattss** s.1.12.1751 ja **Christina Mattsdr Wäändö** s.15.4.1758 Oulainen), vihitty 2.avioon 19.10.1845 Oulainen **Matts Henricss Salmi/Salmela** s.7.8.1814 Saloinen (vanh. **Salmela Henrik** ja **Brita**). Christina Carolina ja Abraham asuivat Abrahamin kotona Oulaisissa Pipsjärven Wäändössä. 1.puolisensa kuoleman jälkeen Christina Carolina oli itsellisenä Pipsjärvellä. Mattsia rangaistu juopottelusta vuonna 1838, Lapsi Christina Carolinan 1.aviosta:

Saara s.20.1.1823 Oulainen,

Christina Carolinan avioton lapsi:

Anna s.20.5.1830 Oulainen, meni Vihantiin 14.12.1844,

Carin s.14.3.1807 Oulainen, vihitty 1.avioon 23.11.1828 Vihanti **Henric Henricss Kangala** s.9.9.1805 Vihanti, k.17.1.1848 Vihanti (vanh. **Kangala**, ent. **Koral**, **Henric Henricss** s.23.9.1778 Pyhäjoki (jonka isä sotilas #110 **Corall/Koral**, ent. **Tyngilä**, **Henrich Matts** s.21.10.1753 Pyhäjoki) ja **Margeta Johansdr Kangala** s.23.3.1779 Vihanti), vihitty 2.avioon 21.1.1853 Vihanti **Carl Henricss Mämmi** s.11.3.1829 Vihanti (vanh. **Mämmelä**, ent. **Häckinen**, **Henric Thomass** s.2.9.1796 Vihanti (RK: s.2.10.1796) ja **Maria Mattsdr Mämmelä** s.13.2.1795 Vihanti). He olivat palkollisina/itsellisinä Vihannin Albualla ja noin vuodesta 1844 lähtien mäkitupalaisina Albuan Iskonlehto/Iskulehdossa.

Lapset 1.aviosta:

Greta s.2.1.1830 Vihanti, k.25.3.1831 Vihanti,

Caisa s.27.9.1831 Vihanti, merkitty itselliseksi Vihannissa nimellä Iskulehto,

Britha s.13.1.1833 Vihanti, k.16.2.1869 Vihanti.

Anna Greta s.5.9.1835 Vihanti, vihitty 31.10.1857 Vihanti **Anders Mårtenss Mahlakarto**, ent. **Huhtala**, s.10.11.1828 (vanh. **Kupula**, ent. **Huhtala**, **Mårten Erichss** s.2.1.1801 Vihanti, k.4.4.1862 Vihanti) ja **Maria Andersdr Lattunen** s.2.5.1806)

Johan s.5.4.1837 Vihanti, k.13.7.1837 Vihanti,

Carl s.6.10.1839 Vihanti, vihitty 8.2.1871 Vihanti **Brita Lisa Henricsdr Koivumaa**, ent. **Mikkola**, s.10.5.1838 Vihanti (vanh. **Mikkola**, ent. **Paakkonen**, **Henrik Henrikss** s.13.10.1806 Vihanti) ja **Caisa Johansdr Hult** s.20.9.1804),

Henrik s.27.8.1842 Vihanti, vihitty 23.3.1873 Vihanti **Brita Lisa Zachrisdr Karhumaa**
s.10.12.1848

Matts s.7.7.1844 Vihanti, k.15.3.1846 Vihanti,

Maria s.23.4.1846 Vihanti, vihitty 29.1.1871 **Johan Johanss Mämmelä** s.8.12.1847 Vihanti
(vanh. **Mämmi Johan Henricss** s.3.4.1802 Vihanti ja **Caisa Eliasdr Turunen** s.13.7.
1810 Vihanti),

Anna Lisa s.23.4.1810 Oulainen, k.1.10.1813 Oulainen.

Viitteet

---

¹ Kansallisarkisto: karttoja: STO AD 667/70 1835 (2D 4/13)

² OMA, Salon tuomiokunta: signum 158, sivu 126/12.1.1789

³ OMA, Salon tuomiokunta: signum 154/26.3.1803 sekä signum 159, sivu 55/12.3.1804

⁴ OMA, Salon tuomiokunta: signum 159, sivu 551/2.3.1804